

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 53269-12-11 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1

לפני: כב' השופטת ד"ר מיכל אגמון-גונן

2

בעניין: פרי אור בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד ד"ר שמואל בורנשטיין

המערערת

נ ג ד

מדינת ישראל – פקיד השומה למפעלים גדולים
ע"י ב"כ עו"ד אורית וינשטיין מפרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)

המשיבה

3

4

פסק דין

5

6 מונח לפני ערעור על שומות בצו שנקבעו למערערת לשנות המס 2007-2009, לפי סעיף 152(ב)
7 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], תשכ"א – 1961. במרכזו של הערעור שתי עסקאות שביצעה
8 המערערת בשלהי שנת 2006, שבגדרן רכשה זכויות בשותפויות. המערערת סברה, כי יש לראות
9 בסכום הכולל שאותו שילמה במסגרת שתי העסקאות הנ"ל כתשלום ששולם בעבור רכישת נכס
10 מסוג מוניטיין, ולפיכך הפחיתה בדוחות ההתאמה לצרכי מס לשנות המס שבערעור את החלק
11 היחסי של עלות רכישת הזכויות בשותפויות, בהתאם לתקנות מס הכנסה (שיעור פחת למוניטיין),
12 תשס"ג – 2003. פקיד השומה, מצדו, סבר, כי המדובר ברכישת זכויות בשותפויות. זאת, להבדיל,
13 מרכישת נכסים או פעילות של השותפויות, ועל כן, ובהתאם להלכה שנפסקה בע"א 2026/92 פקיד
14 שומה פתח-תקווה נ' שדות חברה להובלה (1982) בע"מ, פ"ד נה(4) 89 (2001), לא ניתן להפחית,
15 לצרכי מס, את עלות רכישת הזכויות בשותפויות.

16

17 בהתאם להחלטתי פוצל הדיון בערעור, כך שתחילה תידון השאלה האם במסגרת שתי העסקאות
18 האמורות רכשה המערערת זכויות בשותפויות, כטענת פקיד השומה, או שמא רכשה המערערת
19 נכסים של אותן שותפויות, כטענת המערערת, כאשר לאחר מכן, ובמידת הצורך, תבחן השאלה
20 מהם הנכסים שרכשה המערערת ומה שווים. אומר כבר עתה, כי במחלוקת שנפלה בין הצדדים,
21 קבלתי את עמדת פקיד השומה, ולפיכך לא נדרשת הכרעה בשאלה השנייה.

22

23 1. רקע הדברים וההליכים

24

א. רקע כללי

25 המערערת, פרי אור בע"מ (להלן: המערערת או פרי אור), הינה חברה העוסקת בנטיעת פרדסים
26 ומטעי פרי, אריזת פרי ושיווקו בארץ ובעולם. חלק מפרדסים ומטעים אלו מצויים בחכירתה של
27 המערערת ואילו חלקם האחר מעובד על ידי המערערת בהתאם להסכמי עיבוד, אריזה ושיווק עם
28 פרדסנים שונים (קיבוצים, מושבים וגורמים פרטיים). המערערת מצויה בבעלותה המלאה של
29 מהדרין בע"מ, שהינה חברה ציבורית (להלן: חברת מהדרין).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

- 1 עד שנת 2006 החזיקה המערערת ב-49% מהזכויות במהדרין תנופורט יצוא – שותפות מוגבלת
2 (להלן: **שותפות מת"י**). ביתר הזכויות בשותפות מת"י החזיקו **תנופורט הדרים בע"מ** (להלן:
3 **הדרים**), אשר החזיקה, אף היא, ב-49% מהזכויות, ו**מהדרין תנופורט יצוא בע"מ** (להלן: **חברת**
4 **מת"י**), שהינה השותף הכללי בשותפות מת"י, החזיקה ב-2% מהזכויות ובה החזיקו בחלקים שווים
5 המערערת והדרים.
6
7 שותפות מת"י הוקמה בשנת 2001 ועיקר עיסוקה הוא באריזה ובשיווק של פרי שמקורו בפרדסי
8 ומטעי השותפים. בנוסף, עוסקת השותפות באריזה ובשיווק של פרי שנרכש ממגדלים פרטיים
9 וממגדלים הקשורים בהסכמים עם בתי אריזה חיצוניים, המשווקים את תוצרתם באמצעותה.
10 שותפות מת"י פועלת על פי רישיון יצוא מטעם משרד החקלאות והיתר יצוא ממועצת הצמחים.
11 השותפות עושה שימוש במותג "פרי אור", סימן מסחרי הרשום בישראל, לשיווק פרי הדר בשוק
12 המקומי, וכן מחזיקה ברישיון בלעדי (שתוקפו מוארך מעת לעת), ממועצת הצמחים, לשיווק וייצוא
13 פרי תחת שימוש במותג "Jaffa" כסמל מסחרי. בגין השימוש במותג "Jaffa" משלמת שותפות מת"י
14 היטלים למועצת הצמחים – ענף הדרים, וזאת בהתאם לכמות הפרי המשווקת תחת שם המותג.
15
16 ביום 4.10.06 רכשה המערערת מהדרים את זכויותיה בשותפות מת"י, וכן את זכויותיה בחברת
17 מת"י, כך שלאחר הרכישה החזיקה המערערת, במישרין ובעקיפין, ב-100% מהזכויות בשותפות
18 מת"י (להלן: **עסקת מת"י**). במסגרת עסקת מת"י, שילמה המערערת תמורה בסך כולל של
19 34,000,000 ₪.
20
21 בו ביום רכשה המערערת מפלח **חברה לעיבוד פרדסים בע"מ** (להלן: **פלח**) את זכויותיה של פלח
22 (49.49%) **בגן פלח – שותפות מוגבלת** (להלן: **שותפות גן פלח**) וכן את חלקה של פלח **בגן פלח בע"מ**
23 (להלן: **חברת גן פלח**), אשר מחזיקה ב-1% מהזכויות בשותפות גן פלח והינה השותף הכללי
24 בשותפות גן פלח (להלן: **עסקת גן פלח**), כך שלאחר הרכישה החזיקה המערערת ב-50% מהזכויות
25 בשותפות גן פלח. במסגרת עסקת גן פלח שילמה המערערת תמורה בסך כולל של 23,800,000 ₪.
26
27 שותפות גן פלח הוקמה בשנת 2003 ועיסוקה הוא בעיבוד ובניהול פרדסים על פי הסכמי עיבוד עם
28 פרדסנים. את תוצרת הפרי מוכרת שותפות גן פלח **לגן שמואל מזון בע"מ**, המחזיקה ביתרת הזכויות
29 בשותפות גן פלח (להלן: **גן שמואל**), וכן למערערת, המשווקת את הפרי בארץ ובחו"ל.
30
31 ביום 15.11.06 דיווחה חברת מהדרין לבורסה לניירות ערך, כי הושלמה רכישת חלקה של הדרים
32 בשותפות מת"י וכן הושלמה רכישת חלקה של פלח בשותפות גן פלח, וזאת לאחר קבלת אישור
33 הממונה על ההגבלים העסקיים ואישור הבנקים.
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1 ביום 18.2.07 קיבלו המערערת וחברת מהדרין הערכת שווי שהוזמנה ונערכה על ידי יצחק סוארי
2 בע"מ, וזאת על מנת לייחס את התמורה ששולמה על ידי המערערת במסגרת עסקת מת"י ועסקת גן
3 פלח.

ב. דיווח המערערת על העסקאות והשומות בצו

4 בדוחותיה לצרכי מס לשנות המס שבערעור, בטופס י"א, טופס פחת למס הכנסה, דיווחה המערערת
5 על רכישת נכס של "מוניטין" בסכום הכולל שאותו שילמה במסגרת עסקת מת"י ועסקת גן פלח, בסך
6 7 58,093,000 ₪.

8
9 בדוחות ההתאמה לצרכי מס לשנות המס שבערעור דרשה המערערת בניכוי "הוצאות הפחתת עלות
10 רכישת שותפויות" בסך 5,809,300 ₪ כל שנה, תוך שציינה בדוחות ההתאמה לצרכי מס, כך:

11 **"בהסתמך על חוות דעת מיסויית שקיבלה החברה נתבע חלק יחסי (10%) מהעלות**
12 **לרכישת שותפות גן פלח ושותפות מהדרין תנופורט ייצוא".**
13

14 היינו, המערערת ראתה במלוא עלות רכישת הזכויות בשותפויות, בסך 58,093,000 ₪, כתשלום בגין
15 רכישת נכס של "מוניטין", באופן המאפשר הפחתת עלות זו על פני 10 שנים בהתאם לתקנות מס
16 הכנסה (שיעור פחת למוניטין), תשס"ג-2003.

17
18 יש לציין, כי בדוחותיה לצרכי מס לשנת המס 2006 לא הפחיתה המערערת חלק יחסי של עלות
19 רכישת הזכויות בשותפויות, וכי בדוחותיה הכספיים של המערערת לשנות המס שבערעור, בביאור
20 העוסק בפירוט ההשקעות בחברות מוחזקות, מתוארות העסקאות כרכישת זכויות בשותפויות. עוד
21 יש לציין, כי גם הדרים ופלח, הן המוכרות בעסקת מת"י ובעסקת גן פלח, דיווחו על העסקאות הנ"ל
22 כעל מכירה של זכויות בשותפויות ולא כעל מכירה של פעילות או מוניטין, ובהתאם לכך חישבו את
23 רווח ההון/הפסד ההון שצמח להן בגין העסקה.

24
25 פקיד השומה לא קיבל את עמדת המערערת בדוחותיה לשנות המס שבערעור ביחס להפחתה לצרכי
26 מס של עלות רכישת הזכויות בשותפויות. לפיכך, הוצאה למערערת שומה לפי מיטב השפיטה, עליה
27 הגישה המערערת השגה. השגת המערערת נדחתה על ידי פקיד השומה וביום 5.12.11 הוצאו
28 למערערת שומות בצווים לשנות המס שבערעור.

29
30 להשלמת התמונה העובדתית יצוין, כי בחודש מאי 2006 רכשה המערערת מניות במרים שוהם
31 בע"מ, שהינה חברה אשר עוסקת באריזה ובשיווק, לארץ ולחו"ל, של פירות שונים ושרשותה בית
32 אריזה חדש באזור הכנרת. העסקה בוצעה בדרך של הקצאת מניות למערערת, אשר הקנו לה 50%
33 מהון המניות של החברה וזאת בתמורה לסך 10,000,000 ₪. המערערת לא תבעה הפחתה לצרכי מס
34 של עלות רכישת המניות כפי שעשתה ביחס לרכישת הזכויות בשותפויות, כאמור לעיל.

35
36 ג. ההליך המשפטי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1 ביום 29.12.11 הגישה המערערת את הערעור שלפני, שבגדרו טענה, כי יש לראות במלוא עלות
2 רכישת הזכויות בשותפויות, בסך 58,093,000 ₪, כתשלום בגין רכישת נכס של "מוניטין", באופן
3 המאפשר הפחתת עלות זו על פני 10 שנים בהתאם לתקנות מס הכנסה (שיעור פחת למוניטין),
4 תשס"ג-2003. בנימוקי השומה טענה המשיבה, מנגד, כי לאור זהות ומיהות הנכס הנרכש – זכויות
5 בשותפויות (להבדיל מנכסים, פעילות ומוניטין) – הרי שאין להתיר כהוצאה לצרכי מס כל הפחתה
6 המתייחסת לרכישת הזכויות בשותפויות, וזאת לאור ההלכה שנפסקה בע"א 2026/92 פקיד שומה
7 פתח-תקווה נ' שדות חברה להובלה (1982) בע"מ, פ"ד נה(4) 89 (2001), להלן: **עניין שדות**,
8 המיושמת על ידי פקיד השומה במסגרת חוזר מס הכנסה שמספרו 14/2003. המשיבה טענה
9 לחילופין, כי גם אם יש לראות במערערת כמי שרכשה נכסים של השותפויות, הרי שכלל לא הוכח כי
10 בין הנכסים שנרכשו נרכש גם מוניטין, וממילא לא הוכח כי שווי המוניטין, ככל שישנו כזה, הינו
11 השווי שטענה לו המערערת.
12

13 הערעור שהגישה המערערת נדון תחילה לפני כב' השופט ג' גינת ובהמשך נקבע לפני. במסגרת הדיון
14 שנערך לפני ביום 16.9.13 הורתני על פיצול הדיון, כך שקודם תינתן החלטה בשאלה: **"האם**
15 **המערערת בעסקאות נשוא הערעור רכשה זכויות בשותפויות, כפי עמדת המשיבה, או שמא רכשה**
16 **המערערת בעסקאות האמורות נכסים של השותפויות"**. הורתני, כי לאחר הכרעה במחלוקת
17 האמורה, וככל שתתקבל עמדת המערערת, יתקיים דיון הוכחות בשאלת שווי הנכסים. לאור זאת,
18 הורתני לצדדים להגיש רשימת מוסכמות ופלוגתאות וכן את כל המסמכים הנדרשים להכרעה
19 בשאלה הראשונה שבה יש להכריע ובנוסף, קצבתי מועדים להגשת סיכומים. לרשימת המוסכמות
20 והפלוגתאות שהגישו הצדדים צורפו כמוצגים העתקים מחוזי הרכישה בעסקאות מת"י וגן פלח;
21 הדיווחים לבורסה של חברת מהדרין; רישיונות יצוא והסכם לשימוש במותג "Jaffa" של שותפות
22 מת"י; דוחות כספיים של המערערת ושל שתי השותפויות לשנים 2006-2009 והערכת השווי שהוכנה
23 עבור המערערת בגין העסקאות נשוא ענייננו.
24

2. טענות הצדדים

26 **המערערת** טוענת, כי הגם שהעסקאות לרכישת השותפויות תוארו על ידי הצדדים כעסקאות
27 לרכישת זכויות בשותפויות, הרי שהלכה למעשה רכשה המערערת את נכסי השותפויות, הכוללים
28 נכסים ברי הפחתה. על פי הטענה, השאלה שיש לשאול אינה מה הלבוש הפורמאלי של העסקה, אלא
29 האם לצרכי מס יש להתייחס אל המערערת כאל מי שרכשה את נכסי השותפויות. נטען, בהקשר זה,
30 כי מטרת העסקאות הייתה להביא לסינרגיה בין פעילותה העסקית של המערערת לבין פעילותן
31 העסקית של השותפויות, באופן אשר יבטיח את שליטתן המשותפת במקורות הפרי, באריזה
32 ובשיווק, ומשכך יש לראות בעסקאות לרכישת השותפויות כעסקאות לרכישת נכסי השותפויות.
33 נטען גם, כי אין לקבל את גישת המשיבה שלפיה מהלכת **שדות** יש להסיק, כי בכל מקרה ובכל
34 הנסיבות, רכישת זכות בשותפות כמוה כרכישת מניה בחברה והיא אינה שקולה לרכישת נכסי
35 השותפות. בהקשר זה נטען, כי אף אם יאמר שהמערערת רכשה נכס מסוג זכות בשותפות, הרי
36 שבנוסף לכך ובמקביל היא רכשה גם את הנכסים ברי הפחתה ואף אם יאמר שהמערערת רכשה רק

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1 נכס מסוג זכות בשותפות, הרי שיש לראות בנכס זה כמורכב מכלל נכסי השותפות, לרבות הנכסים
2 ברי ההפחתה. נטען עוד, כי גם אם בהתאם להלכה שנפסקה בעניין **שדות** יש להתייחס למוכר כאל
3 מי שמכר נכס מסוג זכות בשותפות, הרי שבכל הנוגע לרוכש יש לבחון את טיבם ואופיים של הנכסים
4 הנרכשים ואין לשלול את תוצאות המס הכרוכות ברכישת אותם נכסים. לבסוף נטען, כי לא ניתן
5 להתעלם מדעת המיעוט בעניין **שדות** לפיה **'על בית משפט זה לחזור ולבחון את הסוגיה ולומר את**
6 **דברו'**.

7
8 **המשיבה** טוענת, כי מניתוח העובדות, הסכמי הרכישה ודיווחי המערערת עצמה בדוחותיה
9 הכספיים, כמו גם דיווחי חברת האם של המערערת לבורסה לניירות ערך ודיווחי המוכרות בעסקה,
10 הדריס ופלת, עולה תמונה ברורה וחד משמעית שלפיה העסקאות נשוא הערעור התבצעו בדרך של
11 עסקאות לרכישת זכויות בשותפויות. זאת, להבדיל מעסקאות לרכישת פעילות ומוניטין של
12 השותפויות. נטען, כי למעשה המערערת טוענת כלפי כולי עלמא כי רכשה זכויות בשותפויות ורק
13 כלפי פקיד השומה טוענת היא כי רכשה מוניטין, וזאת לאור הטבת המס הצפויה לצמוח לה מדיווח
14 זה. נטען, כי מאחר שמדובר בענייננו בעסקאות לרכישת זכויות בשותפויות, הרי שבהתאם להלכה
15 שנפסקה בעניין **שדות**, אין להתיר כהוצאה לצרכי מס כל הפחתה המתייחסת לרכישת הזכויות
16 בשותפויות, באשר זכויות אלו (בדומה למניות של חברה), אינן מהוות נכס בר פחת או הפחתה. על פי
17 הטענה, אין כל מקום לסטות מהלכת עניין **שדות**, בוודאי לא בענייננו אנו.

3. על השאלות שבמחלוקת ועל פסק הדין בעניין שדות

19 **כאמור**, השאלה המתעוררת בגדרי ערעור זה הינה האם במסגרת שתי העסקאות מיום 4.10.06
20 רכשה המערערת זכויות בשותפויות, כטענת המשיבה, או שמא רכשה המערערת נכסים של אותן
21 שותפויות, כטענת המערערת. כפי שיובהר להלן, סיווג העסקאות – כעסקה לרכישת זכויות
22 בשותפויות או כעסקה לרכישת נכסים בשותפויות – תשליך על האפשרות לנכות פחת בנסיבות
23 העניין, וזאת לאור ההלכה שנפסקה בעניין **שדות**.

25
26 בעניין **שדות** נדון מקרה בו שותפים בשותפות הקימו חברה, שדות חברה להובלה (1982) בע"מ,
27 והעבירו אליה את כל הנכסים וההתחייבויות של השותפות, ובכלל זה משאיות, רכוש שוטף
28 והתחייבויות לזמן ארוך ולזמן קצר. טענת הנישומים הייתה, כי הנכסים הועברו במחירי עלות ולכן
29 לא בוצעה כאן כל מכירה. לחילופין נטען, כי יש לחשב את רווח ההון לפי השווי הכולל של הזכות
30 בשותפות ולא לפי כל נכס בנפרד. השאלה שעמדה במרכז הערעור הייתה, האם יוטל על המשיבים
31 מס רווחי הון, כמי שמכרו זכות בשותפות, או כמי שמכרו את חלקם בכל נכס ונכס מנכסי השותפות.
32 בבית המשפט המחוזי (כב' השופט א' פלפל) נפסק, כי יש לראות, לצורך חישוב מס רווח הון, את
33 מכירת חלקו של שותף בשותפות כמכירת חלק כולל ולא כמכירה נפרדת של כל נכס ונכס. פסיקתו
34 של בית המשפט המחוזי אושררה בבית המשפט העליון.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1 בפתח פסק-הדין, אשר ניתן בהרכב מורחב של חמישה שופטים, הבהיר בית המשפט העליון (מפי כב'
2 השופט י' אנגלרד), כי השאלה האם אפשר להעביר חלק כולל בשותפות או שמא אין להעביר אלא
3 נכסים יחידים, שנויה במחלוקת הן בין שיטות המשפט השונות, הן בין המלומדים, וכי יש מבין
4 המלומדים המעמידים את כל הבעיה על מהותה של השותפות בתור אישיות משפטית. בית המשפט
5 הבהיר, כי השאלה אם שותפות בלתי רשומה היא אישיות משפטית, דהיינו תאגיד, טרם הוכרעה
6 בפסיקה וכי מכל מקום המושג של אישיות משפטית אינו אלא קונסטרוקציה של תורת המשפט ואין
7 לו שום ממשות חברתית ועל כן **"השאלה איננה אם השותפות היא אישיות משפטית מבחינת תורת**
8 **המשפט – ויהיו מבחינה של זו אשר יהיו – אלא אם מנקודת ראות נורמטיבית קיימות הוראות**
9 **המתייחסות לשותפות כחטיבה נפרדת לצורכי מס הכנסה.**" (עניין שדות, עמ' 103, פסקה 18).

10
11 בית המשפט קבע, כי נקודת המוצא לבחינת השאלה האם השותפות היא עסק נפרד לצרכי מיסוי
12 מצויה בהוראות של חוקי המס, ובענייננו, בהוראות של פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], תשכ"א –
13 1961 (להלן: **הפקודה**), הגם שאין כל הכרח כי התשובה תהיה אחידה במסגרת מכלול דיני המס
14 (עניין שדות, עמ' 103 פסקה 19). מכאן, פנה בית המשפט לסקירת ההוראה המרכזית בעניין מיסוי
15 השותפות, המצויה בסעיף 63(א) לפקודת מס הכנסה, שזו לשונה:

16 **"הוכח להנחת דעתו של פקיד השומה, כי בעסק פלוני או במשלח-יד פלוני עוסקים**
17 **שני בני-אדם או יותר יחד –**
18 **(1) יראו את החלק שכל שותף זכאי לו בשנת המס מהכנסת השותפות – והיא**
19 **תתברר בהתאם להוראות פקודה זו – כהכנסתו של אותו שותף, והיא תכלל**
20 **בדו"ח על הכנסתו שעליו להגיש לפי הוראות פקודה זו;"**
21

22 בית המשפט הבהיר, כי מהוראה זו עולה העיקרון, כי לצורך מס הכנסה הנישום הוא השותף היחיד
23 ולא השותפות בתור עסק נפרד, מעין הוראה כללית של "הרמת מסך" המתעלמת מקיומו העצמאי
24 של עסק השותפות. ואולם, לצד הוראה זו קיימות הוראות אחרות בפקודת מס הכנסה התופסות את
25 השותפות, במפורש או במשתמע, בתור יחידה עסקית נפרדת (עניין שדות, עמ' 104 פסקאות 20-21).
26 מכאן, פנה בית המשפט לסקירת הפסיקה הרלבנטית כשמסקנתו הייתה, כי גם גישת הפסיקה היא
27 פרגמטית ואין היא רואה עצמה כפופה לתפיסה הכוללת של מהות השותפות מבחינת מיסוי (עניין
28 שדות, עמ' 104-108). לאור האמור קבע בית המשפט, כי נקודת המוצא הראשונית – הוראות פקודת
29 מס הכנסה – לא הביאה לפתרון הבעיה המיוחדת העומדת לפניו, וכי ניתוח ההוראות הרלבנטיות
30 מעלה, כי הסדר השותפות בדיני המס מבוסס על שתי תפיסות יסוד מנוגדות, שכל אחת מהן מציעה
31 פתרון שונה לבעיה (עניין שדות, עמ' 109-108).

32
33 בית המשפט הבהיר, כי מצב דומה היה קיים גם במשפט האמריקאי וזאת עד להסדרת הסוגיה
34 בחקיקה, וכי גם במשפט האמריקאי **"מקובל להעמיד זו מול זו שתי תפיסות יסוד בדבר מהותה של**
35 **השותפות. מצד אחד, הגישה ה"מצרפית" (Aggregate Theory) המכונה גם pass-through או**
36 **conduit theory, הרואה בשותפות כמקבץ של יחידים, ומן הצד האחר, הגישה הרואה בה**
37 **כחטיבה הנפרדת מן השותפים המרכיבים אותה (Entity Theory).**" (עניין שדות, עמ' 109 פסקה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

29. בית המשפט הבהיר, כי תיקון ה- Internal Revenue Code משנת 1954 הסדיר את הסוגיה של העברת זכויות בשותפות וכי בסעיף 741 נקבע העיקרון הכללי, כי העברת הזכויות בשותפות היא בבחינת העברת נכס הון, בכפוף לחריגים המפורטים בהוראת סעיף 751 לקובץ החוקים (עניין **שדות**, עמ' 110-113).

לאחר הדברים האלה קבע בית המשפט, כי גם לעמדתו יש להעדיף את גישת הישות, הרואה בשותפות יחידה עצמאית הנפרדת מן השותפים המרכיבים אותה, על פני הגישה המצרפית, הרואה בשותפות מקבץ של יחידים. לפיכך נקבע, כי מכירת מלוא זכויותיו של שותף בשותפות תיחשב, לעניין דיני המס, כמכירת נכס הוני יחיד, ולא כמכירת חלקו היחסי של השותף בכל אחד ואחד מנכסי השותפות בנפרד, ובלשונו של כב' השופט י' אנגלרד (עניין **שדות**, עמ' 113-114, פסקאות 33-34):

"לטעמי, מן הראוי לאמץ את הגישה שפותחה בזמנה בפסיקה בארצות-הברית ואשר נתקבלה על דעתו של בית-משפט קמא. בהיעדר הוראת חוק מפורשת, בבואנו לקבוע את שיטת המיסוי על-פי מדיניות משפטית ראויה, יש לבחון את מהותה האמיתית של העיסקה המקימה חבות מס ואת תוכנה הכלכלי. העברת חלק בשותפות היא במהותה העברת זכות ב"עסק פעיל", על מכלול נכסיו והתחייבויותיו. זכות ב"עסק פעיל" של שותפות קרובה ביסודה למושג המניה בחברה עסקית. גם כאן מדובר בישות כלכלית ייחודית ומופרדת מן המחזיקים בה. מעמדה של השותפות כישות כלכלית עצמאית מתחזק גם נוכח ההכרה בה בדין הכללי, המקנה לה כשירויות שונות שתוחמות את פעילות השותפות. בכך שונה השותפות מעסק של אדם יחיד שלגביו קשה להפריד בין פעילויותיו, נכסיו והתחייבויותיו של היחיד לבין אלה של עסקו. פירוק מלאכותי של השותפות, המהווה ישות כלכלית אחת, והטלת מס סלקטיבית על נכסים מוחשיים בלבד מתוך "העסק הפעיל" של ישות זו אינם מתיישבים עם המציאות הכלכלית. שהרי, המציאות הכלכלית מתייחסת אל ישותה של השותפות כאל "עסק פעיל", על מכלול היבטיו, ויש להניח שגם אומדן השווי הכלכלי, המכתיב את התמורה בגין מכירת זכות בשותפות, מתבצע בהתאם לגישה זו. לעומת זאת הגישה המטילה מס רווח הון על הזכות הכוללת בשותפות במקרה של העברת חלקו של שותף נותנת נפקות מלאה לישות הכלכלית של השותפות ובכך היא נותנת ביטוי למהותה האמיתית של העסקה. גישה זו מעניקה משמעות, לצורך דיני המס, ל"תופעת" השותפות, המוכרת בדין הכללי. גישה זו מתיישבת יפה גם עם העיקרון שלפיו יש לשאוף לתיאום בתפיסת מושגי היסוד במשפט האזרחי ובדיני המסים. דבר זה בולט במיוחד כאשר השותפות נתפסת כאישיות משפטית. אין, כמובן, כל הכרח כי השותפים יעבירו דווקא את חלקם הכולל בשותפות. תמיד פתוחה לפנייהם הדרך להעביר את חלקם בנכסים יחידים. לפי בחירתם זו, ייקבע שיעור המס הקבוע לאירוע המס המתאים." (ההדגשות לעיל שלי – מ' א' ג')

בהתייחסו לביקורת המושמעת כנגד אימוץ גישת הישות, כפי שנשמעה גם מפי עמדת המיעוט בעניין **שדות**, שלפיה הכרה בישות הנפרדת של השותפות עלולה לגרור תוצאות בלתי רצויות, וכי היא עלולה ליצור כלי להפחתת מס בלתי נאותה או להטלת נטל מס כבד מדי, וזאת בשל החלת הסדר מיסוי "הוני" על נכסים שהם "פירוטיים" במהותם, הבהיר כב' השופט אנגלרד, כך (עניין **שדות**, עמ' 114-115, פסקאות 36-37):

"עקרונית, אין כל הכרח שמיסוי הכנסה הונית יהיה שונה ממיסוי הכנסה פירונית. ואמנם, המגמה כיום בעולם היא לצמצם, אם לא לבטל, הבחנה זו... עם זאת אם קיימת הבחנה בהסדרי המיסוי, הרי יש להחיל את דיני המס על-פי מהות העניין. כך הוא הדין במיסוי בשל מכירת מניות בחברה. מכירת המניות מקימה חיוב בגין הכנסה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1 הונית, שאינה תלויה באופיים של נכסי החברה הספציפיים... דווקא הגישה
2 ה"מצרפית" עשויה ליצור קשיים, שכן היא מחייבת החלת דינים שונים על נכסים
3 שונים בתוך השותפות. על-פי הגישה ה"מצרפית", יש להבחין, בקשר לנכסים
4 היחידים, בין ציוד, שהוא נכס הון, לבין מלאי עסקי, שהוא נכס פירותי. הבחנה זו
5 עשויה, למשל, ליצור קשיים במסגרת עקרון הפרסונליות. המחוקק החיל עיקרון זה
6 על מיסוי רווח הון בלבד (סעיף 89(ב)(1) לפקודה). התוצאה תהיה כי במכירת חלק
7 בשותפות נכסים אחדים יהיו כפופים לעיקרון הפרסונלי ואחרים לא. דומה, כי מצב
8 דברים זה אינו משביע רצון. אין ספק, כי בנסיבות אלה יש יתרון בראיית כל הנכסים
9 כחטיבה אחת.

10 הביקורת היוצאת מנקודת ראות שאין להחיל על נכסים שהם "פירותיים" במהותם
11 הסדר שהוא "הוני" במהותו אינה נראית מבוססת בעיניי. הרעיון כי ישנו משהו
12 "טבעי" בסוג הנכסים אינו נהיר לי. אירוע המס נידון לפי משמעותו הכלכלית, שהיא
13 הונית או פירותית. כך הוא המצב במקרה של חברת מניות וכך מן הראוי שיהיה לגבי
14 שותפות עסקית."
15

16 בהמשך, בהתייחסו לטענה כי גישת הישות עלולה ליצור אפשרות של התחמקות ממס הבהיר בית
17 המשפט, כי הטענה אינה משכנעת וכי מכל מקום, ניסיון לערוך עסקה כלשהי במטרה עיקרית
18 להתחמק ממס תידון על פי המבחנים החלים על עסקאות מלאכותיות, כאמור בסעיף 86 לפקודה
19 (עניין **שדות**, עמ' 115). באשר לטענה בדבר היעדרן של הוראות התאמה בדין הקיים למיסוי הוני
20 לנכס המיוחד של "זכות בשותפות" הבהיר בית המשפט, כי אין המדובר בשיקול מכריע שעה שעל
21 המדוכה עומדת שאלה בעלת אופי עקרוני. בית המשפט הבהיר, כי היה וייווצרו בעיות מיוחדות עם
22 קבלת הגישה המוצעת, הרי ידו של המחוקק נטויה להשלים מה שטעון השלמה (עניין **שדות**, שם).

23
24 בית המשפט הדגיש, כי גם השיטה המצרפית אינה קלה ליישום, כפי שעולה מהדוגמה שסקר (עניין
25 **שדות**, עמ' 116, פסקה 42):

26 "נבחן לדוגמה את השלכות הגישה ה"מצרפית" על מיסוי הכנסת השותפות כאשר
27 הרכב השותפים משתנה במהלך חיי השותפות. פועל יוצא של ההשקפה ה"מצרפית"
28 הוא שלאחר מכירת חלק בשותפות לשותף חדש שיטת חישוב ההכנסה השוטפת
29 מחייבת פיצולה בין השותפים בהתאם להשקעותיהם. דהיינו, בעת חישוב ההכנסה
30 החייבת השוטפת של השותף החדש מתוך הכנסות השותפות יש להביא בחשבון את
31 הסכום שהשקיע במלאי העסקי של השותפות וליתן בידו את האפשרות לנכות פחת,
32 בהתאם לתמורה ששולמה על-ידיו, עבור הנכסים בני הפחת של השותפות. שיטה זו
33 מסובכת וקשה להפעלה, שכן היא מחייבת התאמות רבות ופיצול חשבונאי של
34 עסקאות השותפות בין השותפים.."
35

36 לבסוף, סיכם בית המשפט את עמדתו בסוגיה, בזו הלשון (עניין **שדות**, עמ' 120 פסקה 49):

37 "בסיכומו של דבר, יש לקבל את עמדתו של בית-משפט קמא כי לצורך מיסוי יש
38 לראות בהעברה הנדונה של עסק השותפות מידי השותפים לידי החברה כהעברת
39 זכותו של כל שותף בשותפות ולא כהעברת כל נכס ונכס בנפרד. כפי שציינתי, עומדות
40 לפני השותפים כמה אפשרויות לביצוע העברת נכסים בשותפות. מלבד האפשרות של
41 העברת חלק כולל, הם יכולים, כמובן, להעביר נכסים בנפרד."
42

43 לדעת הרוב בעניין **שדות**, מפי כב' השופט י' אנגלרד, הצטרפו כב' המשנה לנשיא שי לוי וכב'
44 השופט ט' שטרסברג-כהן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1 דעת המיעוט בעניין **שדות** הייתה, כי יש להעדיף את הגישה המצרפית, אשר רואה בשותפות אוסף
2 של יחידים אשר מנהלים יחד עסק משותף, כאשר לפי גישה זו העברת חלקו של שותף בשותפות
3 לאדם אחר היא, במהותה, העברת חלקו של השותף בכל אחד מנכסי השותפות. דעת המיעוט בעניין
4 **שדות** התבססה, במידה רבה, על לשון הוראת סעיף 63(א) לפקודה, שלפיה במיסוי שותפות ההכנסה
5 החייבת במס היא של כל אחד מהשותפים החייב במס על רווחיו בשותפות ולא על השותפות. נקבע,
6 כי ברוח זו ניתן לומר שגם לעניין קביעת רווח הון החל על כל שותף יש לראותו ככל יחיד ולחשב את
7 מס רווחי ההון החל עליו בהנחה שהוא יחיד בעל זכויות בכל אחד מהנכסים של השותפות, שאותן
8 הוא העביר לרוכש הזכויות. שני נימוקים נוספים שהביאו את דעת המיעוט למסקנה האמורה היו
9 החשש מעיוותים ומתוצאות בלתי רצויות שיתרחשו כתוצאה מהחלת הסדר מיסוי הוני על נכסים
10 שהם פירותיים במהותם וכן היעדרן של הוראות מתאימות בדיון הקיים למיסוי הוני לנכס המיוחד
11 של "זכות בשותפות", ובלשונו של כב' השופט ת' אור (עניין **שדות**, עמ' 130 פסקה 13):

12 "**כאמור**, דעתי היא כי בסוגיה שבה עסקינן יש לאמץ את התאוריה המצרפית,
13 הממסה שותף בהתאם לחלקו היחסי בכל אחד מנכסי השותפות. הנימוק המרכזי
14 התומך במסקנה שאליה הגעתי הוא הרציונל המונח ביסוד סעיף 63 לפקודה. מסעיף
15 זה ניתן ללמוד שמחוקק המס הישראלי סובר כי השותפות זומה לעסק המנוהל על-
16 ידי אדם פרטי יותר מאשר לעסק המנוהל על-ידי תאגיד כגון חברה. לדעתי, רציונל
17 זה צריך להנחותנו אף בהכרעת השאלה העומדת במוקד דיוננו. בנוסף לאמור, קיימים
18 שני נימוקים נוספים המחזקים את מסקנתי הנ"ל. האחד, קביעה, שלפיה מדובר
19 במכירת זכות בשותפות, תוביל לטשטוש בין נכסים הוניים לנכסים פירותיים ותגרור
20 עיוותים ותוצאות בלתי רצויות. השני, הפקודה, במתכונתה הנוכחית, אינה ערוכה
21 לקלוט קביעה כזאת. קליטתה עלולה לגרור בעקבותיה בעיות יישום קשות בשל
22 היעדר הוראות התאמה בפקודה למיסוי הוני לנכס המיוחד של "זכות בשותפות".

23
24 לדעת המיעוט בעניין **שדות**, מפי כב' השופט ת' אור, הצטרף כב' הנשיא א' ברק.

25
26 יצוין, כי בעניין **שדות** הייתה תמימות דעים בין כל שופטי ההרכב, כי מן הראוי שהמחוקק יסדיר את
27 עניין מיסוי השותפות בהסדר כללי.

28
29 לאחר שניתן פסק הדין בעניין **שדות** הגיש פקיד השומה בקשה לקיום דיון נוסף בסוגיה, אשר
30 נדחתה על ידי כב' השופט א' מצא (דנ"א 5504/01 **פקיד שומה פתח תקווה נ' שדות חברה להובלה**
31 **(1982) בע"מ** (21.01.02)). בהחלטתו, הבהיר כב' השופט מצא, כי הגם שההלכה שנפסקה בעניין
32 **שדות** הינה הלכה תקדימית, הרי שהיא נפסקה בהרכב מורחב של חמישה שופטים, ועל כן השאלה
33 שיש להכריע בה איננה האם מדובר בהלכה חדשה המקימה, לכאורה, עילה לקיומו של דיון נוסף.
34 השאלה היא, האם ההלכה שנפסקה בעניין **שדות** נופלת לגדר אותם מקרים "חריגים שבחריגים",
35 המצדיקים דיון נוסף בפסק-דין שניתן על-ידי הרכב מורחב. על שאלה זו השיב כב' השופט מצא
36 בשלילה, וזאת בהסתמך על שני טעמים עיקריים. הטעם הראשון נעוץ בעובדה שניצבות מס הכנסה
37 לא נקטה בכל יוזמת חקיקה כלשהי לתיקון המצב המשפטי שנוצר מעת שניתן פסק-דין של בית
38 המשפט המחוזי, בשנת 1992. בהקשר זה הבהיר כב' השופט מצא, כי:

39 "**הימנעותה של הנציבות מנקיטת יוזמה כאמור, פועלת בשני מישורים: היא מעידה,**
40 **בעניין ראייתי גרידא, כי ההלכה הנתקפת בעתירה אינה כה קשה כפי שמנסה העותר**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

לצייר; ובמקביל היא גורעת מיכולתו של העותר לטעון, כי על בית-משפט זה, בהרכב מורחב-דמורחב, לשוב ולעסוק בסוגיה."

על הטעם השני שבגיננו נדחתה הבקשה לדיון נוסף עמד כב' השופט מצא בזו הלשון:

"שנית, גם מבלי שאנקוט עמדה במחלוקת, בין דעת שופטי הרוב לבין דעת שופטי המיעוט, לא שוכנעתי כי הקשיים שמעוררת שיטת מיסוי השותפויות הישנה, לפיה נהגו שלטונות המס עד כה, ושאליה מבקש העותר לחזור, קטנים מהקשיים שמעוררת השיטה החדשה באופן כה משמעותי, עד שדי בכך בלבד כדי להכניס את המקרה לגדר ה"חריגים שבחריגים". בין כל שופטי ההרכב הייתה אחידות דעים, כי הפקודה טעונה תיקון והשלמה מאסיביים בכל הנוגע למיסוי שותפויות.. דומה, אפוא, כי השאלה איננה אם המחוקק צריך להתערב, אלא במה עליו להתערב. בנסיבות אלו, אינני רואה טעם משכנע להורות שבית המשפט העליון יוסיף וידון בסוגיה, לאחר שכבר אמר את דברו בהרחבה רבה בהרכב של חמישה שופטים. לא נעלמו מעיניי הקשיים, העלולים להתעורר עד ליצירתו של הסדר חקיקתי חדש. אך לא שוכנעתי כי הוראה לקיום דיון נוסף היא הדרך המתאימה להתמודד עם קשיים אלה. לא למותר להזכיר, כי גם שופטי הרוב היו מודעים לטענות העותר בדבר הקשיים שיתעוררו, ובכל זאת פסקו כפי שפסקו."

יש להדגיש, כי הגם שהסדר חקיקתי חדש בסוגיה טרם הוסדר, הלכת עניין **שדות** הינה שרירה וקיימת (ראו, למשל, ע"א 6181/08 **שמואל וינוקור נ' ממונה מס ערך מוסף עכו**, פסקה 17 (28.8.12)). כיון שבית המשפט **בעניין שדות** קרא למחוקק להתערב, ועד היום הדבר לא נעשה, יש לילך בגדרי פסק דינו של הרוב באותו עניין.

מאחר שעל פי ההלכה שנפסקה בעניין **שדות** מכירת מלוא זכויותיו של שותף בשותפות תיחשב, לעניין דיני המס, כמכירת נכס הוני יחיד ולא כמכירת חלקו היחסי של השותף בכל אחד ואחד מנכסי השותפות בנפרד, יש לעמוד להלן על מהות העסקאות שלפני, כאשר בראש ובראשונה תבחן לשון ההסכמים שבגדרן נרכשו הזכויות בשותפויות, כמו גם דיווחי הצדדים ביחס לאותן עסקאות.

לעניין זה יפים דבריה של כב' השופטת א' חיות, בפסק דין שניתן בימים אלו, ע"א 749/13 **תדיראן בע"מ נ' פקיד השומה למפעלים גדולים** (מיום 22.7.15, להלן: **עניין תדיראן**), בו התייחסה למכירת מוניטין של חברה בנפרד ממכירת החברה עצמה. כב' השופטת חיות קבעה (בפסקה 10 לפסק דינה) כי:

"חשוב להדגיש עם זאת כי המבנה התאגידי אינו חזות הכל וכי על מנת להגיע למסקנה כי המוניטין נשמרו בידי תדיראן גם לאחר ההסכם מ-1996 אין די בעובדה שמדובר בהסכם שנקשר בין חברה אם לחברה בת. ובמילים אחרות, אין לקבוע כלל אחיד אחד המורה למי שייך המוניטין במבנה תאגידי מסוג זה והשאלה למי מהחברות שייך נכס המוניטין היא שאלה שבעובדה הטעונה בירור בכל מקרה לפי נסיבותיו."

היינו, על אף שבחברה הכלל הוא כי מכירת נכסי חברה כוללת את כלל נכסיה, יתכנו מקרים בהם ניתן יהיה להוכיח כי המוניטין נשמרו ולא הועברו במסגרת המכירה. כב' השופטת חיות הדגישה כי מדובר בעניין עובדתי שיש לבררו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1 יודגש, כבר עתה, כי המערערת איננה מתכחשת לעובדה שהעסקאות נשוא ענייננו תוארו על ידי
2 הצדדים כעסקאות לרכישת זכויות בשותפויות. אולם לשיטתה, השאלה שיש לשאול אינה מה
3 הלבוש הפורמאלי של העסקה, אלא האם לצרכי מס יש להתייחס אל המערערת כאל מי שרכשה את
4 נכסי השותפויות, הכוללים, לשיטתה, נכסים ברי הפחתה, ובהם מוניטין. המדובר, אם כן, בטענה
5 למהות כלכלית הגוברת לצרכי מס על הצורה של העסקה, אשר נטענת באופן חריג על ידי הנישום,
6 דווקא.

4. מהות העסקאות נשוא ענייננו – האם רכישת זכויות בשותפויות או שמא רכישת נכסים

א. לשון ההסכמים

9 במבוא להסכם שנכרת ביום 4.10.06 בין המערערת לבין הדרים, ב"הואיל" הרביעי, הוגדרה מהות
10 העסקה שבין הצדדים, כך (ההסכם צורף כמוצג 1 לכרך המוסכמות והפלוגתאות שהוגש מטעם
11 הצדדים):

13 "והואיל ופרי אור מעוניינת לרכוש מתנופורט, ותנופורט מעוניינת למכור לפרי אור
14 את חלקה של תנופורט בשותפות ובחברה ואת זכויותיה כלפי השותפות והחברה,
15 בהתאם לאמור בהסכם זה להלן (ההדגשות לעיל ולהלן שלי – מ' א' ג')".

17 בסעיף 1.3 להסכם, הוא סעיף ההגדרות, הובהר כי "הזכויות הנרכשות" הן: "כל חלקה של תנופורט
18 בהון השותפות" וכי "הממכר" הינו: "המניות הנרכשות יחד עם הזכויות הנרכשות, לרבות הזכויות
19 הצמודות והנובעות מהן".

21 בסעיף 3.6 להסכם, המצוי בפרק הצהרות והתחייבויות הדרים, הצהירה האחרונה ביחס לממכר,
22 כדלקמן:

23 "הממכר מהווה את כל המניות, הזכויות וניירות הערך שלה בחברה ובשותפות, ועם
24 ביצוע העסקה לא יותרו בבעלותה כל מניות או זכויות אחרות בחברה, בשותפות או
25 בחברות בנות של השותפות...".

27 בסעיף 4.4 להסכם, בפרק הדין בהצהרות והתחייבויות המערערת, הצהירה זו ביחס לממכר, כך:

28 "כי הינה מכירה היטב את הממכר, לאור היותה בעלת זכויות בשותפות ובעלת מניות
29 בחברה ובכפוף לאמור בהסכם זה רוכשת אותו כפי שהוא (As Is)".

31 בסעיף 7.3 להסכם הוסכם, כי:

32 "תנופורט תמסור לפרי אור כתב העברת והמחאת זכות, לפיו מועברות לפרי אור
33 הזכויות הנרכשות, בהתאם לנוסח המצורף כנספח 7.3 להסכם זה."

35 הנה כי כן, הממכר שנמכר למערערת בגדרי ההסכם למול הדרים הוא הזכויות בהון שותפות מת"י,
36 אחת ולא אחרת, ואין למצוא בגדרי הסכם כל התייחסות למכר נכסי שותפות מת"י, לא כל שכן
37 למוניטין. כפי שיובהר להלן, מסקנה דומה עולה גם מההסכם שנכרת ביום 4.10.06 בין המערערת
38 לבין פלח.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1 כך, במבוא להסכם, ב"הואיל" השני, הוגדרה מהות העסקה בין הצדדים, כך (ההסכם צורף כמוצג 9
2 לכרך המוסכמות והפלוגתאות):

3 "והואיל ופרי אור מעוניינת לרכוש מפלח, ופלח מעוניינת למכור לפרי אור, את חלקה
4 של פלח בשותפות ובחברה ואת זכויותיה כלפי השותפות והחברה, הכל בהתאם
5 לאמור בהסכם זה להלן;"
6

7 בסעיף 1.3 להסכם, הוא סעיף ההגדרות, הובהר כי "הזכויות הנרכשות" הן "כל זכויותיה של פלח
8 בהון השותפות", וכי הממכר הוא "המניות הנרכשות יחד עם הזכויות הנרכשות (כאמור בסעיף 2.1
9 להלן), לרבות כל הזכויות הצמודות והנובעות מהן."

10
11 סעיף 2.1 להסכם, שאליו הפנתה הגדרת הממכר, קובע, כי:

12 "במועד ההשלמה, פרי אור תרכוש מפלח את הממכר, כנגד התמורה ובכפוף לשאר
13 התנאים המפורטים בהסכם זה, באופן שלאחר השלמת העסקה תחזיק פרי אור ב-
14 49.9% מהונה המונפק והנפרע של החברה וב-49.49% מהון השותפות."
15

16
17 בסעיף 7.4 להסכם הוסכם, כי:

18 "פלח תמסור לפרי אור כתב העברת והמחאות זכות, לפיו מועברות לפרי אור הזכויות
19 הנרכשות, בהתאם לנוסח המצורף כנספח 7.4 להסכם זה."
20

21 הנה כי כן, לשון ההסכמים הרלבנטיים מלמדת, כי בגדרי העסקאות שערכה המערערת ביום
22 4.10.06 רכשה המערערת זכויות בשותפות מת"י ובשותפות גן פלח, המשקפות את כל הזכויות
23 והחובות של השותפויות.
24

25 ב. דיווחי הצדדים הנוגעים לעסקאות

26 כאמור, המערערת הינה בבעלות מלאה של חברת מהדרין, שהינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות
27 בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. ביום 15.11.06 דיווחה חברת מהדרין על העסקאות נשוא ענייננו
28 בגדרי "דוח מידי על אירוע או עניין החורגים מעסקי התאגיד הרגילים", בזו הלשון (הדוח צורף
29 כמוצג 2 לכרך המוסכמות והפלוגתאות):

30 "בהמשך לדו"ח המידי מיום 29/05/2006, מיום 08/06/2006 ומיום 04/10/2006,
31 מודיעה החברה כי השלימה היום את העסקה לרכישת חלקה של תנופורט הדרים
32 בע"מ ("תנופורט") בשותפות מהדרין תנופורט יצוא ("מת"י), ולרכישת חלקה של
33 חברת פלח חברה לעיבוד פרדסים בע"מ (מקבוצת תנופורט) ("פלח") בשותפות גן
34 פלח.
35 לאחר השלמת רכישת חלקה של תנופורט במתי מחזיקה פרי אור במלוא הזכויות
36 במתי, ולאחר השלמת רכישת חלקה של פלח בשותפות גן פלח מחזיקה פרי אור
37 בכמחצית הזכויות בשותפות גן פלח."
38

39 הנה כי כן, חברת מהדרין דיווחה לרשות לניירות ערך, לבורסה לניירות ערך בתל-אביב ולציבור
40 המשקיעים, כי המדובר בעסקאות לרכישת זכויות בשותפויות.
41

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

גם המערערת, בעצמה, דיווחה על העסקאות נשוא ענייננו כעסקאות לרכישת זכויות. בביאור 8 לדוחותיה הכספיים לשנים 2006-2007, תחת הכותרת "השקעות בחברות מוחזקות", דיווחה המערערת על העסקאות נשוא ענייננו, כך (מוצגים 15 ו-16 לכרך המוסכמות והפלוגותאות):

"ד. ביום 4 באוקטובר נחתם הסכם בין החברה לבין תנופורט בע"מ (להלן: תנופורט) לרכישת חלקה של קבוצת תנופורט (50%) בשותפות מהדרין תנופורט יצוא ש.מ (להלן מת"י) ולרכישת חלקה של חברת פלח חברה לעיבוד פרדסים בע"מ (49.9%)(להלן: פלח) בשותפות גן פלח.

מת"י אשר ערב השלמת העסקה היתה בבעלות משותפת של החברה ותנופורט עוסקת באריזה ושיווק, בארץ ובחו"ל, של פרי הדר ופירות סובטרופיים שמקורם בין היתר במטעי החברה, בפרדסי גן פלח ושל פרי הנרכש מצדדים שלישיים. עם השלמת העסקה מחזיקה החברה במלוא הזכויות במת"י.

גן פלח הינה שותפות מוגבלת בבעלות חברת פלח וגן שמואל ועוסקת בעיבוד כ-16,500 דונם של פרדסים ומוכרת את תוצרת למת"י ולגן שמואל. עם השלמת העסקה מחזיקה החברה ב-49.9% בגן פלח..."

למותר לציין, כי לאופן שבו דיווחה המערערת על העסקאות נשוא ענייננו יש חשיבות מכרעת, כאשר לעניין זה מוחזקת המערערת כמי שדיווחה על המציאות הכלכלית האמיתית של אותן עסקאות, וכבר נפסק, לא אחת, כי דיווחיו הכספיים של נישום מחייבים אותו למול רשויות המס והכתוב בהם "מצביע כמאה עדים" (ראו ע"א 647/79 אפרים עיון נ' פקיד שומה לגבייה מיוחדת, פ"ד לח(4) 645, 648 (1981); ע"א 2810/13 חברת מגדניית הדר בע"מ נ' פקיד שומה ירושלים (2.6.15)). על כן, לא בנקל יותר לנישום לסגת מאמור בדוחות הכספיים.

בעניין תדיראן עמדה כב' הנשיאה מ' נאור על כך שלשון ההסכמים והדיווחים לרשויות המס, ככלל, גוברים. עם זאת, כיון שבאותו מקרה הוגש דו"ח מתקן לפקיד שומה, שהתקבל על ידי פקיד השומה, נקבע לבסוף כי אכן המוניטין נמכרו שם, בנפרד (שם, בפסקה 4 לפסק דינה).

"לא אכחד: מלכתחילה מצאתי קושי בעמדתה של המערערת, בשים לב לכך שבזמן אמת היא דיווחה על העסקה כמקשה אחת – מבלי שהפרידה בין הנכסים שנמכרו במסגרת כל אחד מהחוזים – ושרק בהמשך, במהלך דיוני השומה שניהלה עם המשיב, גילתה את הטעות וביקשה להגיש דוח מתקן. ככלל, כל המשנה ידו על התחתונה. אולם, עיון בתיק מעלה כי המשיב כלל לא התנגד להגשתו של הדוח המתקן ולא חלק על הסברם של המערערת ושל עובדיה למקורה של הטעות.... בנסיבות אלה, הגעתי לכלל מסקנה שלא יהא זה נכון לזקוף לחובתה של המערערת את עצם התיקון."

כפי שיובהר להלן, הדברים מקבלים משנה תוקף בענייננו, שעה שלא רק שלא התבקש תיקון, אלא שגם יתר הצדדים הרלבנטיים לעסקאות נשוא ענייננו דיווחו על עסקאות למכירה של זכויות בשותפויות ולא על עסקאות למכירה של נכסים.

כך, גם הדרים, שממנה רכשה המערערת את הזכויות בשותפות מת"י, וגם פלח, שממנה רכשה המערערת את הזכויות בשותפות גן פלח, דיווחו על העסקאות נשוא ענייננו כעל מכירה של זכויות בשותפויות ולא כעל מכירה של נכסים, ובהתאם לכך חישוב את רווח ההון שצמח להן מהעסקה. יש

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1 להדגיש, בהקשר זה, כי בעניין שדות הובהר, כי לפני השותפים עומדות כמה אפשרויות לביצוע
2 העברת נכסים בשותפות, וכי מלבד האפשרות של העברת חלק כולל, הם יכולים, כמובן, להעביר
3 נכסים בנפרד. מקום שבו הדריס ופלא בחרו, במודע ובמוצהר, לדווח על העסקאות נשוא ענייננו כעל
4 עסקאות שבגדרן נמכרו זכויות בשותפויות, חזקה היא כי זו הייתה המציאות הכלכלית לאשורה.

5
6 **באותו האופן דיווחו גם שותפויות מת"י וגן פלח.** בביאור מס' 1ב' לדוחותיה הכספיים של שותפות
7 מת"י לשנים 2006-2009, צוין כך (מוצגים 5-8 לכרך המוסכמות והפלוגתאות):

8 "בחודש אוקטובר 2006 רכשה פרי אור בע"מ מתנופורט הדריס בע"מ 49% מהון
9 השותפות. לאחר השלמת העסקה מחזיקה פרי אור בע"מ סך של 98% מהון
10 השותפות."

11
12 באופן דומה צוין בביאור מס' 1א' לדוחותיה הכספיים של שותפות גן פלח לשנים 2006-2009
13 (מוצגים 10-13 לכרך המוסכמות והפלוגתאות):

14 "ביום 4 אוקטובר 2006 נחתם הסכם רכישה במסגרתו רכשה פרי אור בע"מ (להלן –
15 פרי אור) את חלקה של פלח בשותפות, תמורת 8 מיליון דולר ארה"ב.."

16
17 הנה כי כן, מלשון ההסכמים ומדיווחי הצדדים הנוגעים לעסקאות עולה, כי המדובר בעסקאות
18 שבגדרן רכשה המערערת זכויות בשותפויות מת"י וגן פלח ולא בעסקאות שבגדרן רכשה המערערת
19 נכסים של השותפויות.

20
21 ג. מטרת העסקאות – מהות על פני צורה

22 כאמור, בענייננו המערערת טוענת, כי העובדה שהעסקאות נשוא ענייננו תוארו על ידי הצדדים
23 כעסקאות לרכישת זכויות בשותפויות אין פירושה כי מבחינה עניינית ומהותית לא רכשה המערערת,
24 ולא מכרו המוכרים, את נכסי השותפויות. נטען, בהקשר זה, כי מטרת העסקאות לרכישת
25 השותפויות הייתה לשמר, לחזק ולהגביר את הסינרגיה בין פעילותה העסקית של המערערת לבין
26 פעילותן העסקית של השותפויות, וזאת באמצעות נכסי השותפויות ובהם – מוניטין, קשרי לקוחות
27 והסכמי עיבוד – ומשכך, יש לראות בעסקאות לרכישת השותפויות משום עסקאות לרכישת נכסי
28 השותפויות.

29
30 **במילים אחרות, טענת המערערת הינה כי יש להעדיף מהות על פני צורה, בנסיבות העניין.**

31
32 כידוע, מהותה של עסקה נקבעת לצורך דיני המס על פי המהות הכלכלית האמיתית של העסקה. שם
33 העסקה או כינויה על ידי הצדדים לה איננו מכריע את מהותה של העסקה לצורך דיני המס (ראו, בין
34 רבים, ע"א 6722/99 מנהל מס ערך מוסף תל-אביב נ' משכנות כלל מגדלי היס התיכון בע"מ, פ"ד
35 נח(3) 341, 347 (2004); ע"א 8863/07 ב.מ. כפריס דדו נ' מנהל מע"מ חיפה, פסקה 9 (28.3.10); ע"א
36 6351/12 אברהם קימחי נ' מנהל מיסוי מקרקעין מרכז (17.8.14), פסקה ח'; ע"א 3678/13 פרידמן
37 חשורי חברה להנדסה ולבניה בע"מ נ' מנהל מס ערך מוסף, פסקה 32 (16.9.14)).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1
2 אולם, יש להתייחס בחשדנות לטענה כי יש להעדיף מהות על פני צורה כאשר היא מושמעת מפי
3 הנישום, וכדברי כב' השופט מ' אלטוביה בע"מ (ת"א) 26356-10-10 כלל חברה לביטוח בע"מ נ'
4 פקיד שומה למפעלים גדולים, בפסקה 22 (20.2.13):

5 "טענה שיש להעדיף מהות על פני צורה הינה בעייתית מטיבה כאשר היא מושמעת
6 מפיו של הנישום, ועל פי רוב היא טענה המועלית על ידי פקיד השומה דווקא.
7 הנישום, ברגיל מסוגל לכלכל צעדיו ולנסח חוזיו באופן אשר מבטא את ההתרחשויות
8 הכלכליות האמיתיות. הנישום הוא המתאים מלכתחילה את הצורה למהות, ולכן
9 טענת נישום כי המהות שונה מהצורה היא יוצאת דופן.."

10
11 על רקע האמור, ולאחר סקירת הפסיקה האמריקאית בנושא, קבע כב' השופט אלטוביה באותו
12 עניין, כי יש לאפשר לנישום לטעון למהות כלכלית על פני צורה, ואולם זאת במידה מבוקרת וזהירה
13 ותוך הטלת נטל שכנוע מוגבר על הנישום הטוען לכך, ובמילותיו (שם, בפסקאות 25-26 לפסק-הדין):

14 "עקרון המהות הכלכלית האמיתית כבסיס לשומה הוא עקרון מנחה במשפט המס
15 בישראל. עקרון זה לא יכול שיהא בסיס רק ככלי אנטי תכנוני של רשות המס. בדומה
16 לדין האמריקאי יש לאפשר לנישום, במידה מבוקרת וזהירה, לטעון למהות כלכלית
17 על פני צורה, תוך הטלת נטל שכנוע מוגבר על הנישום הטוען לכך. ברגיל, עת בחר
18 נישום להתקשר בעסקה בדרך מסוימת או להציגה בדרך מסוימת הנטייה תהא שלא
19 לאפשר לו לטעון כנגד זאת. אולם לעיתים אילוץ נאלץ ואחרים כגון אילוץ רגולטורי
20 או אף אילוץ עסקי יכול לשמש בסיס לטעון מצד הנישום כי על אף הצורה שבה
21 עוצבה העסקה, הרי שמהותה לצרכי מס היא שונה. כך למשל כאשר יוכיח הנישום
22 כי עקב פערי כוחות בין הצדדים לעסקה 'נכפה' עליו להסכים לניסוח החוזה באופן
23 מסוים, אשר אינו מבטא בהכרח את מהותה האמיתית של ההתקשרות בין הצדדים.
24 זאת תוך כדי שימת לב לשאלות של תום לב, האם הפעלת המבחן מביאה להימנעות
25 מתשלום מס שאינה לגיטימית והאם פעל הנישום באופן עקבי לדיווחיו. שיהיו
26 בהעלאת הטענה יכול ויביא להטיית הכף כנגד קבלתה. למשל, במקרה בו הנישום
27 מדווח תחילה למשיב על עסקה על פי הצורה המשפטית שלה דומה כי יהיה הוא
28 מנוע מלהתכחש בהמשך לדיווחו הראשוני, ולטעון כי יש להתייחס דווקא למהות
29 העסקה, בפרט אם עושה הוא זאת לאחר שכבר יצאה שומה. לא רק שאלת מניעות
30 מצויה בכך אלא גם הפחתה ניכרת במשקלה של הטענה. בדומה אם הוא בוחר לדווח
31 באופן שונה למי מרשויות המדינה, דיווח לרשות רגולטורית או אחרת תיצור רף
32 שכנוע גבוה עוד יותר אותו יהא הנישום צריך לעבור. בית המשפט יטה ביתר קלות
33 אוזן קשבת לטענה זו מצד נישום אם העלה אותה בהזדמנות הראשונה שהייתה לו.
34 כמו כן, לא ניתן להתייחס לעסקה לפי מהות נטענת כלשהי, כאשר הנישום פועל מול
35 רשות המס ובעולם המעשה, כאילו מהותה של העסקה שונה בתכלית. כאמור,
36 במקרים בהם טענת הנישום מדיפה ניחוח של חוסר תום לב יש לדחות טענה להעדיף
37 מהות על פני צורה..
38 (ההדגשות לעיל שלי – מ' א' ג').

39
40 דברים אלה מקובלים גם עלי (לעמדה דומה ראו גם ע"מ (ח"י) 53014-10-12 כרמל מדיקט
41 טכנולוגיות אקוסטיות בע"מ נ' פקיד שומה – חיפה (28.12.14); עמ"ה (ח"י) 221/00 שמשון פריצקר
42 נ' פקיד שומה חיפה (23.10.02)).

43
44 על רקע האמור, ובנסיבות ענייננו, אינני סבורה כי יש לאפשר למערערת לטעון למהות כלכלית על
45 פני צורה, שעה שהיא בחרה את אופן עיצוב העסקאות, והעסקאות דווחו כעסקאות לרכישת זכויות
46 לרשויות כמפורט לעיל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1
2 ודוק, כפי שפורט לעיל בהרחבה, לשון ההסכמים הרלבנטיים לענייננו מלמדת, כי בגדרי העסקאות
3 רכשה המערערת, בבירור, במודע ובמוצהר, זכויות בשותפות מת"י ובשותפות גן פלח. לא נשמעה כל
4 טענה בענייננו, כי ההסכמים הללו נכפו על המערערת או כי בשל אילוץ רגולטורי או בשל אילוץ עסקי
5 נאלצה המערערת לנסח את ההסכמים באופן שבו הם נוסחו, הגם שהתכוונה לדבר אחר. גם בדיווחי
6 המערערת, כמו גם בדיווחי חברת האם הציבורית שלה, הובהר כי המדובר בעסקאות שבגדרן רכשה
7 המערערת זכויות בשותפויות מת"י וגן פלח ולא בעסקאות שבגדרן רכשה המערערת נכסים של
8 השותפויות. מכאן, שיש ממש בטענת פקיד השומה שלפיה המערערת טענה בפני כולי עלמא כי רכשה
9 זכויות בשותפויות וכי רק **'כלפי פקיד השומה וכלפיו בלבד, טוענת המערערת שהתקשרה בעסקת**
10 **רכישת נכסים וביניהם רכשה מוניטין**". (ראו סעיף 8 לסיכומי המשיבה). אוסיף, כי גם העובדה
11 שבגדרי דוחות המערערת לצרכי מס לשנת 2006, שהיא השנה שבה נחתמו ההסכמים נשוא ענייננו,
12 לא הפחיתה המערערת חלק יחסי של עלות רכישת הזכויות בשותפויות נזקפת לחובתה בהקשר זה.
13 ויודגש, הביטוי הראשון לעמדת המערערת שלפיה היא רכשה נכסים במסגרת העסקאות נשוא
14 ענייננו הוא בדוח ההתאמה לצרכי מס לשנת 2007, אשר הוגש לפקיד השומה בחודש מרץ 2008
15 (הדוח צורף כמוצג 16 לכרך המוסכמות והפלוגתאות).

16
17 **מכאן, שטענת המהות על פני צורה נטענת בענייננו אנו רק לצרכי מס. במצב דברים זה, אין מקום**
18 **להתערב בשיקול דעתו של פקיד השומה שעה שדחה את עמדת המערערת. מכל מקום, אינני**
19 **סבורה כי בחינה מהותית של העסקאות נשוא ענייננו הייתה יכולה להביא למסקנה שונה בנסיבות**
20 **העניין.**

21
22 אם אכן היה מדובר בענייננו בעסקאות לרכישת נכסי השותפויות, כנטען, אזי ניתן היה לראות מעבר
23 של נכסים מהשותפויות למערערת. אולם, בענייננו פעילותן של שותפות מת"י ושל שותפות גן פלח
24 המשיכה להתנהל באותו האופן גם לאחר רכישת הזכויות על ידי המערערת ובדוחותיה של
25 המערערת לא ניתן כל ביטוי לרכישת נכסי השותפויות. יש לזכור, בהקשר זה, כי שותפות מת"י
26 מחזיקה ברישיונות ייצוא וכן ברישיונות שימוש במותג "Jaffa" כסמל מסחרי, נכסים בעלי ערך לכל
27 הדעות. ניתן היה לצפות, כי המערערת תיתן ביטוי לנכסים משמעותיים אלה בדוחותיה הכספיים,
28 ככל שאכן היה מדובר ברכישת נכסים. צדו השני של אותו מטבע הוא, כי המערערת הייתה נדרשת
29 להתקשר בהסכמים חדשים עם מועצת הצמחים ולקבל רישיונות ייצוא חדשים על שמה. אולם, גם
30 לאחר רכישת הזכויות בשותפות מת"י נותרו הרישיונות האמורים על שמה של שותפות מת"י והם
31 לא הוסבו על שמה של המערערת (ראו מוצגים 3 ו-4 לכרך המוסכמות והפלוגתאות). באותו האופן,
32 גם אין למצוא בדיווחי הצדדים כל התייחסות לנכסים כלשהם שרכשה המערערת בגדרי אותן
33 עסקאות, ובפרט מוניטין, וגם אין למצוא כל שינוי במצבת הנכסים של המערערת בעקבות אותן
34 עסקאות בטופסי י"א, טופסי פחת, של המערערת, או במצבת הנכסים של השותפויות.

35

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1 הנה כי כן, גם במהות, העסקאות הן עסקאות לרכישת זכויות בשותפויות, ולא לרכישת נכסים
2 אחרים כלשהם.

3
4 אוסיף, במאמר מוסגר ולמעלה מן הצורך, באשר לטענת המערערת שלפיה מטרת העסקאות לרכישת
5 השותפויות הייתה להביא לסינרגיה בין פעילותה העסקית של המערערת לבין פעילותן העסקית של
6 השותפויות, כי סינרגיה, מעצם טיבה וטבעה, היא נכס הנובע משילוב של שני עסקים יחדיו, כמו
7 שקורה במיזוג בין חברות, המוגדר כאיחוד סינרגי ביניהן. היינו, מדובר ביתרון הנובע מעצם קיומה
8 של העסקה ואיחוד הפעילות ולא ברכישת נכס נפרד הנמצא בידי מי הצדדים עובר לעסקה ולכן,
9 ככלל, לא ניתן לרכשו.

10
11 המסקנה, הנה, אפוא, כי המדובר בעסקאות שבגדרן רכשה המערערת זכויות בשותפות מת"י
12 ובשותפות גן פלח, ולא בעסקאות שבגדרן רכשה המערערת נכסים של אותן שותפויות.

5. האפשרות להפחית את עלות רכישת הזכויות בשותפויות לאור הלכת עניין שדות

15 כאמור, בעניין שדות קבע בית המשפט העליון, כי מכירה של זכויות בשותפות אינה מהווה, לצרכי
16 מס, מכירה של נכסי השותפות, כי אם מכירה של נכס בודד שהוא הזכות בשותפות. על רקע האמור,
17 ברי כי המערערת אינה רשאית להפחית לצרכי מס את עלות רכישת הזכויות בשותפויות,, או את
18 חלקה, כאילו נרכש "מוניטין". עלות רכישת הזכויות בשותפויות תהווה בידי המערערת "מחיר
19 מקורי" בחישוב רווח ההון בעתיד, לכשתמכור המערערת את הזכויות בשותפויות.

20
21 בסיכומיה, המערערת העלתה מספר הסתייגויות ביחס להלכה שנפסק בעניין שדות, כאשר לטענתה
22 אין להסיק מעניין שדות, כי בכל מקרה ובכל הנסיבות רכישת זכות בשותפות כמוה כרכישת מניה
23 בחברה והיא אינה שקולה לרכישת נכסי השותפות. בהקשר זה נטען, כי בהתאם להלכה, נקודת
24 הכובד בבחינת אופן המיסוי אינה הלבוש הפורמאלי של העסקה ועל כן, אין מניעה, בנסיבות
25 המתאימות, לראות בעסקה לרכישת זכויות בשותפות משום עסקה לרכישת נכסים. עוד נטען, כי גם
26 אם דעת הרוב בעניין שדות הייתה כי הזכות בשותפות היא הנכס הנמכר, הרי שלא ניתן להתעלם
27 מדעת המיעוט, לרבות מהנימוקים כבדי המשקל שהוצגו על ידה המתארים את הקשיים
28 המתודולוגיים והפרקטיים העולים מדעת הרוב, וכי מן הראוי הוא שבית המשפט יחזור וישקול את
29 הלכת עניין שדות. מבלי לקבוע מסמרות בעניין, הרי שבענייננו המדובר בנסיבות חריגות שבהן
30 המערערת, בעצמה, דיווחה על רכישת זכויות בשותפויות ועל כן אין מקום להתערב בשיקול הדעת
31 של פקיד השומה אשר קבע כי בגדרי העסקאות האמורות רכשה המערערת זכויות בשותפויות, כפי
32 דיווחיה. מכל מקום, וכפי שהובהר לעיל, הרי שגם מהבחינה המהותית המדובר בענייננו בעסקאות
33 שבגדרן נרכשו זכויות בשותפויות ולא בעסקאות שבגדרן נרכשו נכסי השותפויות.

34
35 בנוסף, כיון שבעניין שדות המליץ בית המשפט למחוקק להסדיר את העניין בחקיקה, וכיוון שהדבר
36 לא נעשה במשך 15 שנה, יש להניח כי דעת רשויות המס נוחה מפסק הדין בעניין שדות, ועל כן אין

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1 מקום לשנות מההלכה. מעבר לאמור, כפי שהבהרתי לעיל, אני סבורה כי מקרה זה הוא בדיוק
2 המקרה המתאים להחיל עליו את הכלל של מכירת זכויות.

3
4 המערערת טוענת עוד, כי אף אם יאמר שהיא רכשה נכס מסוג "זכות בשותפות", הרי שבנוסף לכך
5 ובמקביל היא רכשה גם את הנכסים ברי ההפחתה וכי גם אם ייאמר שהיא רכשה אך ורק נכס מסוג
6 "זכות בשותפות" הרי שיש לראות בנכס זה כמורכב מכלל נכסי השותפות, לרבות הנכסים ברי
7 ההפחתה. אולם, טענה זו אינה מתיישבת עם ההלכה שנקבעה בעניין **שדות**, שבגדרה אומצה גישת
8 הישות (Entity Theory), אשר רואה בשותפות יחידה עצמאית הנפרדת מן השותפים המרכיבים
9 אותה. בהתאם לגישה זו, אין לראות בעסקה של העברת זכויות בשותפות כאילו מדובר בהעברה של
10 כל נכס ונכס של השותפות.

11
12 המערערת מוסיפה וטוענת, כי אף אם ייאמר כי לאור פסק הדין בעניין **שדות** יש להתייחס למוכר
13 כאל מי שמכר נכס מסוג "זכות בשותפות", העשוי כמקשה אחת והכפוף למס ריווח הון, הרי שבכל
14 הנוגע ל**רוכש**, המציאות הכלכלית הנכונה יותר היא לראות בו כמי שרכש כל אחד ואחד מנכסי
15 השותפות. גם בטענה זו אין ממש; כאמור, הן הדרים, שממנה רכשה המערערת את הזכויות
16 בשותפות מת"י, והן פלח, שממנה רכשה המערערת את הזכויות בשותפות גן פלח, דיווחו על
17 העסקאות נשוא ענייננו כעל מכירה של זכויות בשותפויות ולא כעל מכירה של נכסים, ובהתאם לכך
18 חישובו את רווח ההון שצמח להן מהעסקה. בלתי מתקבל על הדעת שלצרכי מס תוכר אותה עסקה
19 ממש, המבוססת על אותה מערכת עובדתית, כעסקה אחרת, שבגדרה נמכרו נכסים. בכדי להכיר
20 ברכישת נכס עבור צד אחד לעסקה, כגון מוניטין בענייננו, יש לזהות מכירה של אותו נכס אצל הצד
21 האחר לה.

22
23 לבסוף טוענת המערערת, כי גם אם יש לראות בזכות בשותפות כנכס במועד המכירה והרכישה
24 ולצורך אירוע המס (ההוני) המתרחש במועד זה, הרי שבכל הנוגע לתוצאות המס הנוגעות לשותפים
25 ולשותפות לאחר ביצוע העסקה ובמהלך חייה ופעילותה של השותפות, יש לראות באותה זכות
26 בשותפות כמייצגת את נכסי השותפות. אולם, קבלת טענת המערערת תוביל למצב מיסוי בלתי
27 אפשרי ובלתי סביר, שלפיו קיים פער בין המיסוי החל על המערערת למיסוי החל על שותפים אחרים
28 בשותפויות. וכך, המערערת תייצר לעצמה נכס מוניטין, ייחודי לה ולא ליתר השותפים. לשותף אחר,
29 כמו גן שמואל, שותפה של המערערת בשותפות גן פלח, או למי שיצטרף לאיזה מבין השותפויות, אין
30 ולא יהיה נכס מוניטין שכזה, וממילא הוא לא יפחית נכס זה בדומה למערערת. וכך, בעת חישוב
31 ההכנסה החייבת של כל אחד מהשותפים בשותפות יהא צורך בפיצול ההכנסות בין השותפים
32 בהתאם להשקעותיהם (ראו והשוו לעניין **שדות**, עמ' 116 פסקה 42). מכאן, שאין לקבל גם טענה זו
33 של המערערת.

34
35 **6. סוף דבר**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 11-12-53269 פרי אור בע"מ נ' מדינת ישראל (פקיד שומה למפעלים גדולים)

1 בגדרי שתי העסקאות נשוא ענייננו, לרכישת שותפות גן פלח ולרכישת שותפות מת"י, רכשה
2 המערערת זכויות בשותפויות. לפיכך, בדין קבע פקיד השומה כי המערערת אינה זכאית להפחית
3 את עלות רכישת הזכויות בשותפות מת"י ובשותפות גן פלח. הערעור נדחה.
4 המערערת תישא בהוצאות המשיבה בגין ההליך בסך 30,000 ₪.

5
6
7

ניתן והודע לצדדים היום, י"א אב תשע"ה, 27 יולי 2015.

8 ד"ר מיכל אגמון-גונן, שופטת
9

ד"ר מיכל אגמון-גונן, שופטת

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21